

Obsah

Úvod	10
1 Zdroje a formy energie	11
1.1 Energie	11
1.2 Přenos a transformace energií	13
1.3 Rozdělení energetických strojů	14
2 Termodynamické cykly	16
2.1 Stavová rovnice ideálního plynu	16
2.2 Všeobecná rovnice změny stavu plynu	17
2.2.1 II. zákon termodynamiky	20
2.3 Carnotův cyklus	21
2.4 Porovnávací cykly spalovacích motorů a turbín	25
2.5 Cykly spalovacích motorů	25
2.5.1 Lenoirův cyklus	25
2.5.2 Ottův cyklus	27
2.5.3 Dieselův cyklus	29
2.5.4 Sabateův cyklus	30
2.5.5 Obecný cyklus	31
2.6 Cykly plynových turbín	33
2.6.1 Braytonův cyklus	33
2.6.2 Humphreyův cyklus	35
2.7 Rankinův-Clausiiův cyklus parní turbíny	36
2.8 Cyklus ideálního kompresoru	39
3 Čerpadla	41
3.1 Hydrostatická čerpadla	41
3.1.1 Rotační čerpadla	42

3.1.2	Čerpadla s kmitavým pohybem	47
3.1.3	Peristaltické čerpadlo	51
3.1.4	Kombinovaná čerpadla	52
3.2	Hydrodynamická čerpadla	52
3.2.1	Čerpadla odstředivá	52
3.2.2	Čerpadla axiální	54
3.2.3	Čerpadla obvodová	55
3.2.4	Čerpadla labyrintová	55
3.2.5	Čerpadla kombinovaná	56
3.3	Čerpadla jiných principů	56
3.3.1	Čerpadla proudová	56
3.3.2	Čerpadla plynotlaká	57
3.3.3	Mamutové čerpadlo	57
3.3.4	Elektromagnetická čerpadla	58
3.3.5	Zdvízná čerpadla	58
4	Kompresory, vývěvy a ventilátory	60
4.1	Kompresory	60
4.2	Ideální diagram jednostupňového objemového kompresoru	61
4.3	Tlakový diagram skutečného kompresoru	63
4.4	Objemové kompresory	65
4.4.1	Rotační kompresory	65
4.4.2	Kompresory s vratným pohybem	71
4.5	Rychlostní kompresory	72
4.5.1	Turbokompresory	73
4.5.2	Ejektory	74
4.6	Vývěvy	75
4.6.1	Transportní vývěvy mechanické	75
4.6.2	Transportní vývěvy s přenosem impulsu	77
4.6.3	Sorpční vývěva	78
4.7	Ventilátory	78
5	Spalovací motory	82
5.1	Zážehový motor	84
5.1.1	Čtyřdobý zážehový motor	85
5.1.2	Dvoudobý zážehový motor	86

5.2	Vznětový motor	87
5.2.1	Čtyřdobý vznětový motor	88
5.2.2	Dvoudobý vznětový motor	89
5.3	Motor s krouživým pohybem pístu - Wankel	92
5.4	Přepřívání spalovacích motorů	93
5.5	Paliva spalovacích motorů	94
5.6	Použití spalovacích motorů	95
5.7	Výpočet výkonu spalovacího motoru	96
6	Stirlingův motor	98
6.1	Ideální Stirlingův oběh	99
6.1.1	Účinnost ideálního Stirlingova cyklu	99
6.1.2	Výběr pracovního plynu	100
6.2	Variety konstrukce Stirlingova motoru	101
6.2.1	Varianta α	101
6.2.2	Varianta β	101
6.2.3	Varianta γ	101
6.2.4	Další variety	102
6.3	Použití Stirlingova motoru	103
7	Parní turbíny	104
7.1	Použití parních turbín	104
7.2	Rozdělení parních turbín	104
7.3	Zvýšení účinnosti Rankinova-Clausiova cyklu parní turbíny	110
7.4	Příklady použitých parních turbín v elektrárnách	110
7.4.1	Turbína s podkritickými parametry páry	111
7.4.2	Turbína s nadkritickými parametry páry	112
7.4.3	Parní turbína v paroplynové elektrárně	112
7.4.4	Turbíny v jaderných elektrárnách	113
8	Spalovací turbíny	114
8.1	Ideální účinnost Braytonova cyklu	115
8.2	Zvýšení účinnosti spalovacích turbín	117
8.2.1	Regenerace tepla	117
8.2.2	Dělená komprese - mezichlazení komprese	119
8.2.3	Dělená expanze	120

8.2.4	Regenerace, dělená komprese a dělená expanze	121
8.2.5	Paroplynový cyklus	122
9	Vodní turbíny	124
9.1	Rovnotlaké vodní turbíny	129
9.1.1	Peltonova turbína	129
9.1.2	Turbína Turgo	131
9.1.3	Bánkiho turbína	132
9.2	Přetlakové vodní turbíny	134
9.2.1	Francisova turbína	135
9.2.2	Kaplanova turbína	136
9.2.3	Dériazova turbína	138
9.2.4	Šneková turbína	139
9.3	Použití vodních turbín	139
10	Větrné turbíny	142
10.1	Větrná energie	142
10.1.1	Teoreticky dosažitelný výkon	144
10.2	Rozdělení větrných turbín	145
10.2.1	Větrné turbíny odporové	146
10.2.2	Větrné turbíny vztlakové	147
10.3	Charakteristiky větrných turbín	148
10.4	Větrná elektrárna	152
10.4.1	Rotor	152
10.4.2	Gondola	153
10.4.3	Parametry větrných elektráren	154
10.5	Nové projekty větrných turbín	155
	Seznam obrázků	158
	Seznam tabulek	163
	Literatura	164